ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 23.08.2005
COM(2005) 385 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟ 2004

{SEC(2005) 1053}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή 3

1. ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟ 2004 3

2. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ 4

2.1. Σύνοψη 4

2.2. Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας 5

2.3. Δανειοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ το 2004 στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, στη Μεσόγειο, στην Ασία και τη Λατινική Αμερική και στη Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής 5

2.3.1. Στόχοι και προτεραιότητες της ΕΤΕπ 5

2.3.2. Δανειοδοτική δραστηριότητα 7

2.3.3. Καταμερισμός κινδύνων 7

2.3.4. Συνεργασία με άλλους οργανισμούς 7

2.4. Συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης Λομέ και της συμφωνίας Κοτονού - Δανειοδοτική δραστηριότητα 8

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 8

3.1. Εγγυήσεις παρεχόμενες από τον προϋπολογισμό 8

3.2. Επιδοτήσεις επιτοκίων 9

3.3. Επιχειρηματικό κεφάλαιο 9

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις αποφάσεις του Συμβουλίου για τη σύσταση των διαφόρων δανειοδοτικών μέσων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προβλέπεται ότι η Επιτροπή ενημερώνει ετησίως το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη χρήση των μέσων αυτών.

Σε ό,τι αφορά τις δανειοδοτικές δραστηριότητες εκτός Κοινότητας, οι αποφάσεις του 1997 και του 2000[1] υποχρεώνουν την Επιτροπή να ενημερώνει ετησίως το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα δάνεια που χορηγεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) με την εγγύηση του προϋπολογισμού της ΕΕ στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, στις χώρες της Μεσογείου, στη Λατινική Αμερική και στην Ασία, καθώς και στη Νότιο Αφρική. Οι ίδιες υποχρεώσεις επεκτάθηκαν και σε άλλες αποφάσεις (τα στοιχεία για τις αποφάσεις αυτές αναφέρονται στην υποσημείωση αριθ. 4).

Η παρούσα έκθεση, για να τηρήσει αυτές τις υποχρεώσεις πληροφόρησης, περιγράφει τις πράξεις ανά γεωγραφική περιοχή. Για να ολοκληρωθεί η εικόνα των δανειοδοτικών δραστηριοτήτων, παρέχεται επίσης σύντομη περίληψη της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής που χορηγείται από την Κοινότητα σε τρίτες χώρες και των επιδοτήσεων επιτοκίου και των εγγυήσεων που συνδέονται με κοινοτικά δάνεια. Επίσης, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις δανειοδοτικές δραστηριότητες της Ευρατόμ.

Οι πίνακες που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση δημοσιεύονται σε έγγραφο εργασίας της Επιτροπής. Οι παραπομπές του κειμένου σε πίνακες αφορούν το εν λόγω έγγραφο εργασίας της Επιτροπής (παράρτημα).

1. ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟ 2004

Προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι δανειοδοτικές δραστηριότητες που αποφασίζει το Συμβούλιο, η Επιτροπή έχει εξουσιοδοτηθεί να δανείζεται κεφάλαια από τις κεφαλαιαγορές εξ ονόματος της αντίστοιχης Κοινότητας (ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ). Ωστόσο, δεδομένου ότι τα ανώτατα όρια του Νέου Κοινοτικού Μέσου (ΝΚΜ) χρησιμοποιήθηκαν πλήρως και ότι η συνθήκη ΕΚΑΧ έληξε το 2002, δεν συγκεντρώθηκαν κεφάλαια βάσει των μέσων αυτών το 2004. Το 2004 συνάφθηκε μια δανειοληπτική πράξη για τη χορήγηση μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής προς τη Βοσνία και την Ερζεγοβίνη. Συνάφθηκαν επίσης δύο δανειοληπτικές πράξεις στο πλαίσιο του δανειοδοτικού μέσου Ευρατόμ για τη χρηματοδότηση δανείων σε πυρηνικό εργοστάσιο στη Βουλγαρία.

Παρά τους παράγοντες που προαναφέρθηκαν, οι συνολικές δανειοληπτικές πράξεις των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της ΕΤΕπ αυξήθηκαν το 2004 κατά 18,8% φθάνοντας σε 49,9 δισεκατ. ευρώ έναντι 42,1 εκατομ. ευρώ κατά το προηγούμενο έτος (βλέπε πίνακα 1.1), ιδίως λόγω της αύξησης των δανειοληπτικών πράξεων της ΕΤΕπ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις αποπληρωμές, τις ακυρώσεις και τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, το καθαρό εναπομένον υπόλοιπο των δανειοληπτικών πράξεων

[1] Απόφαση 97/256/ΕΚ για την πρώτη συνολική εντολή και 2000/24/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε, για τη δεύτερη.

στις 31.12.2004 ήταν 216,6 δισεκατ. ευρώ, παρουσίασε δηλαδή αύξηση 10,3% σε σχέση με το 2003 (βλ. πίνακα 1.2).

Η ανάλυση των δανειοληπτικών δραστηριοτήτων ανά νόμισμα (βλ. πίνακα 1.3 του παραρτήματος) δείχνει κάποια μείωση του μεριδίου των δανειοληπτικών πράξεων σε ευρώ το 2004 από 54,9% το 2003 σε 44,9% για το σύνολο των συναφθέντων δανείων, ενώ τα δάνεια σε άλλα κοινοτικά νομίσματα μειώθηκαν από 19,1% σε 13,0%. Τα εξωκοινοτικά νομίσματα κατέλαβαν μεγαλύτερο μερίδιο στις δανειοληπτικές πράξεις, αυξανόμενα από 26,0% σε 42,0% του συνόλου. Τα δάνεια σε δολάρια ΗΠΑ αυξήθηκαν από 23,0% σε 41,6%, με έντονη ζήτηση στην αγορά, και ευνοήθηκαν από τα πολύ χαμηλά επιτόκια και την εξασθένηση της ισοτιμίας του δολαρίου ΗΠΑ έναντι του ευρώ.

Τα χαμηλά επιτόκια και οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές αβεβαιότητες ανάγκασαν τα ευρωπαϊκά όργανα να συνεχίσουν να προτιμούν τα δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου. Το 2004 το σύνολο των ληφθέντων δανείων συνάφθηκε με κυμαινόμενα επιτόκια έναντι ποσοστού 99,3% το 2003.

Ο τελευταίος δανεισμός βάσει του ΝΚΜ εξοφλήθηκε πλήρως ως τα· τέλη του 2004.

2. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ[2]

2.1. Σύνοψη

Η χρηματοδοτική στήριξη τρίτων χωρών που έχουν συνάψει συμφωνίες συνεργασίας με την Κοινότητα διαφέρει ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή και τους επιδιωκόμενους στόχους. Γενικά λαμβάνει τη μορφή διμερών δανείων (μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή ή στήριξη του ισοζυγίου πληρωμών), με τα οποία η Κοινότητα βοηθά στην αποκατάσταση της μακροοικονομικής ισορροπίας μιας χώρας. Η Επιτροπή αναλαμβάνει τις χρηματοπιστωτικές αυτές πράξεις βάσει αποφάσεων του Συμβουλίου.

Σε άλλες περιπτώσεις, χορηγούνται δάνεια υπό μορφή άμεσης χρηματοδότησης μεμονωμένων σχεδίων ή υπό μορφή συνολικών δανείων προς τράπεζες, οι οποίες στη συνέχεια κατανέμουν τα κεφάλαια σε τοπικά σχέδια μικρότερης κλίμακας. Η ΕΤΕπ διαχειρίζεται τα δάνεια αυτά υπό τους συνήθεις όρους της και, γενικά, με την εγγύηση του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Το δανειακό μέσο Ευρατόμ χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση σχεδίων σε κράτη μέλη και σε ορισμένες τρίτες χώρες κατά το χρόνο της απόφασης (Αρμενία, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Λιθουανία, Ρουμανία, Ρωσία, Σλοβακία, Σλοβενία και Ουκρανία).

Οι γεωγραφικές περιοχές που καλύπτουν οι δανειοδοτικές δραστηριότητες της Κοινότητας αναφέρονται στο παράρτημα (βλ. πίνακα 2.1).

---

[2] Δεν χορηγήθηκαν δάνεια σε κράτη μέλη από τις Κοινότητες. Δεδομένου ότι η ένταξη των δέκα νέων κρατών μελών πραγματοποιήθηκε την 1η Μαΐου 2004, τα εγγυημένα δάνεια προς τις χώρες αυτές έπαυσαν να θεωρούνται ως εξωτερικές ενέργειες από την ημερομηνία αυτή.

2.2. Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας

Η μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ) υπό μορφή δανείων έχει από τη φύση της έκτακτο χαρακτήρα και εντάσσεται στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας να προσφέρει, σε συνδυασμό με τα θεσμικά όργανα του Bretton Woods, στήριξη στο ισοζύγιο πληρωμών ορισμένων χωρών που αντιμετωπίζουν μεταβατικές μακροοικονομικές δυσχέρειες. Η συνδρομή της Κοινότητας επικεντρώνεται σε γειτονικές περιοχές, όπως οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, τα Δυτικά Βαλκάνια και ο Καύκασος. Οι εκταμιεύσεις εξαρτώνται από το εάν οι δικαιούχες χώρες πληρούν τα κριτήρια μακροοικονομικής σταθεροποίησης και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο αριθμός των πράξεων που υλοποιούνται κάθε χρόνο είναι περιορισμένος και είναι δύσκολο να γίνουν αξιόπιστες συγκρίσεις σε ό,τι αφορά την εξέλιξη της χορηγηθείσας συνδρομής από έτος σε έτος.

Οι μη επιστρεπτέες ενισχύσεις και τα δάνεια που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του μέσου αυτού αναφέρονται στο παράρτημα (βλέπε πίνακας 2.2). Επιπλέον, πληροφορίες παρέχονται επίσης στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής για την εφαρμογή της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής (ΜΧΣ) σε τρίτες χώρες[3].

2.3. Δανειοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ το 2004 στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, στη Μεσόγειο, στην Ασία και στη Λατινική Αμερική και στη Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής[4]

Η ενότητα 2.3 αποτελεί την ετήσια έκθεση για το 2004 που πρέπει να υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 2 της απόφασης του Συμβουλίου 2000/24/ΕΚ, όπως έχει τροποποιηθεί.

2.3.1. Στόχοι και προτεραιότητες της ΕΤΕπ

Η Τράπεζα δραστηριοποιήθηκε και πάλι το 2004 στην **Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη**, παρόλο που ο αριθμός των χωρών που ήταν επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει των προενταξιακών συμφωνιών μειώθηκε μετά τη διεύρυνση της 1ης Μαΐου. Μετά την ημερομηνία αυτή, η Τράπεζα συνέχισε τις δραστηριότητές της στις υπόλοιπες υποψήφιες προς προσχώρηση χώρες (Βουλγαρία, Ρουμανία, Κροατία και Τουρκία) ενώ συνέχισε επίσης να στηρίζει επενδύσεις στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων σε διάφορους τομείς (υποδομές, ΜΜΕ/μικροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή, κλπ.).

Το 2004, η Τράπεζα συνέχισε τις δραστηριότητές της βάσει της ενέργειας ειδικής δανειοδότησης για επιλεγμένα περιβαλλοντικά σχέδια στη Λεκάνη της Βαλτικής Θάλασσας της Ρωσίας, ενώ συνέχισε να προετοιμάζεται για μια νέα εντολή που καλύπτει πράξεις στη Ρωσία και, για πρώτη φορά επεκτείνεται στη Λευκορωσία, τη Βουλγαρία και την Ουκρανία[5].

---

3 COM(2005) 245 και το παράρτημά του SEC(2005)747.

4 Νομική βάση: Αποφάσεις του Συμβουλίου 97/256/ΕΚ, 98/348/ΕΚ, 98/729/ΕΚ, 99/786/ΕΚ, 2000/24/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκαν από τις αποφάσεις 2000/688/ΕΚ, 2000/788/ΕΚ, 2001/777/ΕΚ και 2001/778/ΕΚ

5 Στις 22 Δεκεμβρίου 2004 εγκρίθηκε νέα εντολή ύψους 500 εκατ. ευρώ από το Συμβούλιο (2005/48/ΕΚ) η οποία εφαρμόζεται επί του παρόντος.

Η ΕΤΕπ δίνει προτεραιότητα στην αναβάθμιση, τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη των τομέων των επικοινωνιών και της ενέργειας, με ιδιαίτερη έμφαση στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα βάσει των οδικών και σιδηροδρομικών αξόνων που έχει καθορίσει η πανευρωπαϊκή διάσκεψη των υπουργών μεταφορών ως μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες ανάπτυξης.

Προτεραιότητα παρέχεται σε περιβαλλοντικά θέματα που άπτονται σχεδίων της ΕΤΕπ, καθώς και σε σχέδια που έχουν καθαρά περιβαλλοντικό χαρακτήρα, στο πλαίσιο της προοδευτικής προσαρμογής της νομοθεσίας των ενδιαφερομένων χωρών σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ. Επίσης, η ΕΤΕπ στηρίζει ΜΜΕ και άλλες βιομηχανικές πρωτοβουλίες και ιδίως άμεσες ξένες επενδύσεις, είτε άμεσα είτε μέσω συνολικών δανείων, ιδίως όταν συμμετέχουν εταίροι της ΕΕ.

Στην **περιοχή της Μεσογείου,** οι δανειοδοτικές δραστηριότητες της Τράπεζας που προβλέπονται στην εντολή υλοποιούνται μέσω της διευκόλυνσης για τις ευρωμεσογειακές επενδύσεις και εταιρικές σχέσεις (FEMIP). Οι παρεμβάσεις αυτές αναλαμβάνονται κυρίως στο πλαίσιο της ευρωμεσογειακής σχέσης προκειμένου να στηριχθεί η οικονομική ανάπτυξη των σχετικών χωρών. Τα δάνεια της ΕΤΕπ χρηματοδοτούν μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια και, μέσω του μηχανισμού συνολικών δανείων, μικρότερα σχέδια και ΜΜΕ, ενώ ταυτόχρονα ενισχύουν τον χρηματοπιστωτικό τομέα σε διάφορες χώρες.

Εκτός από τις δανειοδοτικές δραστηριότητές της στο πλαίσιο της εντολής EuroMed II 2000 - 2007 και μετά από σχετικό αίτημα του Συμβουλίου, η Τράπεζα συνέχισε το πρόγραμμά της με χορήγηση δανείων από ιδίους πόρους, χωρίς την εγγύηση του προϋπολογισμού, στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για τη μεσογειακή εταιρική σχέση.

Τα δάνεια που χορηγεί η ΕΤΕπ με ιδίους πόρους βάσει της εντολής συμπληρώνονται επίσης με επιδοτήσεις επιτοκίου (για δάνεια στον περιβαλλοντικό τομέα) και με επιχειρηματικά κεφάλαια από δημοσιονομικούς πόρους της ΕΕ με τη διαχείριση της Τράπεζας. Αυτό συνέβη μετά τη δημιουργία το 2003 ενός ταμείου τεχνικής συνδρομής FEMIP που χρησιμοποιεί πόρους που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του κανονισμού MEDA.

Το 2004, το FEMIP ενισχύθηκε με τη δημιουργία ενός ειδικού κονδυλίου που επιτρέπει ευρύτερες πράξεις καταμερισμού και κινδύνου και ενός χρηματοδοτικού ταμείου (trust fund), κατά το υπόδειγμα των ειδικών ταμείων συγχρηματοδότησης άλλων διεθνών πιστωτικών ιδρυμάτων.

Συνεχίστηκε η χορήγηση δανείων βάσει του ειδικού προγράμματος δράσης για την Τουρκία και τη στιγμή αυτή έχουν πλήρως χρησιμοποιηθεί όλοι οι διαθέσιμοι πόροι.

Στην **Ασία και τη Λατινική Αμερική**, η Τράπεζα χρηματοδοτεί σχέδια αμοιβαίου ενδιαφέροντος για τις υπόψη χώρες και την Ευρωπαϊκή Ένωση - συγχρηματοδότηση με ευρωπαίους επενδυτές, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία στους τομείς της ενέργειας και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Στη **Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής**, στόχος της Τράπεζας είναι να συμβάλει στην επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος ανασυγκρότησης και ανάπτυξης της χώρας.

Περίληψη των δραστηριοτήτων που ανέλαβε η ΕΤΕπ από το 2000 υπάρχει στο παράρτημα (βλέπε πίνακα 2.3.1).

2.3.2. Δανειοδοτική δραστηριότητα

Στο παράρτημα περιλαμβάνεται ανάλυση της δραστηριότητας αυτής ανά χώρα και ανά τομέα (βλ. τμήμα 2.3.2 α-δ).

2.3.3. Καταμερισμός κινδύνων

Η απόφαση του Συμβουλίου 2000/24/ΕΚ[6], όπως τροποποιήθηκε, παρέχει κοινοτικές εγγυήσεις συνολικής κάλυψης μέχρι 65% του συνολικού ποσού των υπογεγραμμένων δανείων. Βάσει των συμφωνιών περί καταμερισμού των κινδύνων, τα δάνεια της ΕΤΕπ που δεν έχουν κρατικές εγγυήσεις καλύπτονται από την κοινοτική εγγύηση μόνο σε ό,τι αφορά τους πολιτικούς κινδύνους, ενώ τα δάνεια που έχουν κρατικές εγγυήσεις καλύπτονται για όλους τους κινδύνους από την κοινοτική εγγύηση. Η Τράπεζα ενεργοποιεί την κοινοτική εγγύηση για ένα μεμονωμένο δάνειο μόνον όταν η εγγύηση του σχεδίου για το συγκεκριμένο δάνειο δεν εξοφλεί το ποσό που οφείλεται σε αυτήν.

Στο παράρτημα περιλαμβάνεται ο καταμερισμός των κινδύνων, όπως είχε την 31η Δεκεμβρίου 2004 (πίνακες 2.3.3α και β), για τις τρέχουσες εντολές.

2.3.4. Συνεργασία με άλλους οργανισμούς

Στις χώρες που ήταν υποψήφιες για ένταξη στην ΕΕ μέχρι τη διεύρυνση της 1ης Μαΐου 2004 και σε συνεχιζόμενη βάση στις υποψήφιες προς προσχώρηση χώρες, οι δραστηριότητες της Τράπεζας αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ για τη βοήθεια των υποψηφίων χωρών να προετοιμαστούν για την ένταξη, ιδίως με τη χρηματοδότηση επενδύσεων που αποσκοπούν στην ολοκλήρωση της υποδομής τους με βάση εκείνη της ΕΕ και τη συνδρομή των ΜΜΕ. Όποτε είναι δυνατόν, τα σχέδια συγχρηματοδοτούνται με άλλους οργανισμούς. Συνεπώς, οι δραστηριότητες της Τράπεζας αποτελούν μέρος μιας συνολικής προσέγγισης σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή και, όπου είναι απαραίτητο, με διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς οι οποίοι αναπτύσσουν δραστηριότητα στις χώρες αυτές.

Η Τράπεζα συνεργάζεται στενά με το πρόγραμμα PHARE/ISPA, το οποίο έχει αναπτύξει μια παραγωγική σχέση που εκτιμούν ιδιαίτερα οι αποδέκτριες χώρες. Εκτός από τη συχνή στήριξη του PHARE κατά τη διάρκεια του προεπενδυτικού σταδίου προκειμένου να διασφαλισθεί ότι πραγματοποιούνται οι απαραίτητες μελέτες και τεχνικές συνδρομές για την υποστήριξη των σχεδίων της ΕΤΕπ, η Τράπεζα συνεργάζεται επίσης με το PHARE για τη συγχρηματοδότηση σχεδίων υποδομής.

Οι συγχρηματοδοτικές συνεισφορές σε σχέδια χρηματοδοτούμενα από την ΕΤΕπ το 2004 περιλαμβάνονται στο παράρτημα (πίνακες 2.3.4. έως 2.3.6). Πρόσθετα σχέδια συγχρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της προενταξιακής διευκόλυνσης της Τράπεζας, πράγμα το οποίο δεν εμπίπτει στο πεδίο της παρούσας έκθεσης.

---

[6] Με την απόφαση 2000/24/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε, η ΕΤΕπ «καλείται να καλύπτει τον εμπορικό κίνδυνο, σε ποσοστό 30% των δυνάμει της παρούσας απόφασης δανειοδοτήσεών της, από μη κρατικές εγγυήσεις και, στο μέτρο του δυνατού, βάσει ειδικής περιφερειακής εντολής. Αυτό το ποσοστό διευρύνεται, όποτε είναι δυνατό, εφόσον το επιτρέπει η αγορά». Το 2004, η Τράπεζα συνέχισε να εργάζεται με βάση το στόχο της κατανομής των κινδύνων.

2.4. Συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Λομέ και της συμφωνίας του Κοτονού - Δανειοδοτική δραστηριότητα

Τα συνολικά δάνεια της ΕΤΕπ προς χώρες ΑΚΕ/ΥΧΕ ανήλθαν το 2004 σε 440 εκατ. ευρώ, από τα οποία 62 εκατ. ευρώ προήλθαν από ίδιους πόρους της Τράπεζας και 378 εκατ. ευρώ από επιχειρηματικά κεφάλαια (βλέπε πίνακα 2.4.)[7].

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Η δανειοδοτική δραστηριότητα επηρεάζει τον προϋπολογισμό της Ένωσης όταν τα δάνεια συνοδεύονται από κοινοτικές εγγυήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίου ή ειδικούς όρους που εξομοιώνονται με πράξεις ανάληψης κινδύνων για τον δανειστή.

3.1. Εγγυήσεις παρεχόμενες από τον προϋπολογισμό

Στις 22 Δεκεμβρίου 2004, το Συμβούλιο αποφάσισε να χορηγήσει κοινοτική εγγύηση στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έναντι ζημιών για ορισμένα είδη δανείων που χορηγήθηκαν για σχέδια στη Ρωσία, την Ουκρανία, τη Μολδαβία και την Λευκορωσία (2005/48/ΕΚ). Το συνολικό ανώτατο όριο για τις πιστώσεις που έχουν ανοιχθεί ανέρχεται σε 500 εκατ. ευρώ και η ΕΤΕπ θα επωφελείται από μια έκτακτη κοινοτική εγγύηση που θα καλύπτει το 100 % των δανείων.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2004, το Συμβούλιο αποφάσισε να τροποποιήσει την απόφαση 2000/24/ΕΚ έτσι ώστε να ληφθεί υπόψη η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας (2005/47/ΕΚ).

Τα νέα ανώτατα όρια ανά γεωγραφική περιοχή έχουν ως εξής (σε ευρώ):

Νοτιοανατολικές γειτονικές χώρες	□ 9,185 εκατομμύρια.
Μεσογειακές χώρες	□ 6,520 εκατομμύρια.
Λατινική Αμερική και Ασία	□ 2,480 εκατομμύρια.
Δημοκρατία της Νότιας Αφρικής	825 εκατ.
Τουρκία	450 εκατ.

Συνεπώς,, το ανώτατο συνολικό όριο της εγγύησης είναι 19 460 εκατ. ευρώ και ο προϋπολογισμός της Επιτροπής καλύπτει ποσοστό 65% του ποσού αυτού (έναντι 70% βάσει της προηγούμενης εντολής). Η νέα απόφαση καλεί την ΕΤΕπ να αναζητεί και άλλες πηγές εγγύησης (εμπορικές), όταν αυτό είναι δυνατό, από τους χρηματοπιστωτικούς μεσάζοντες και καθορίζει ως στόχο το 30% του ανώτατου ορίου (έναντι 25% της παλαιάς εντολής).

Το εν λόγω πρόγραμμα εγγυήσεων λήγει στις 31 Ιανουαρίου 2007· θα μπορεί να ανανεωθεί αυτόματα κατά έξι μήνες αν δεν εξαντληθεί το ανώτατο όριο των δανείων.

---

[7] Ετήσια έκθεση της ΕΤΕπ για την επενδυτική διευκόλυνση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΕ Κοτονού: http://www.eib.org

Ο προϋπολογισμός της Επιτροπής καλύπτει επιπλέον το 65% ενός μέγιστου ποσού 600 εκατ. ευρώ για την Τουρκία (TERRA) για το οποίο δεν έχει ζητηθεί καταμερισμός κινδύνων.

Το 2004 (πέμπτο έτος της νέας εντολής) η ΕΤΕπ υπέγραψε δανειακές συμφωνίες συνολικού ύψους 2 844 εκατ. με τις οποίες η συνολική δανειοδότηση βάσει της νέας εντολής ανήλθε σε 13 620 εκατ. ευρώ, ήτοι 70% του ανώτατου ορίου, με καταμερισμό κινδύνων που ισοδυναμεί με το 20,8 % των υπογραφέντων δανείων.

Η λεπτομερής κατάσταση σχετικά με τις εγγυήσεις περιγράφεται στην εξαμηνιαία έκθεση της Επιτροπής για τις εγγυήσεις που καλύπτονται από τον γενικό προϋπολογισμό της Κοινότητας[8].

3.2. Επιδοτήσεις επιτοκίου

Επιδοτήσεις επιτοκίου χορηγήθηκαν στο πλαίσιο διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων τόσο στο εσωτερικό όσο και το εξωτερικό της Ένωσης. Με αίτημα του Συμβουλίου, η Επιτροπή κατάρτισε γενική έκθεση αξιολόγησης της κατάστασης για το θέμα αυτό[9]. Τα περισσότερα από τα προγράμματα αυτά έχουν ολοκληρωθεί και δεν επηρεάζουν πλέον τις δαπάνες του προϋπολογισμού. Στο παράρτημα, ο πίνακας 3.2 περιλαμβάνει τα προγράμματα που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί, καθώς και το ύψος της επιδότησης επιτοκίου που καταβλήθηκε κατά τη διάρκεια των εξεταζόμενων ετών.

3.3. Επιχειρηματικό κεφάλαιο

Βάσει των συμφωνιών με τις μεσογειακές χώρες και της σύμβασης της Λομέ, η ΕΤΕπ χορηγεί δάνεια με ειδικούς ευνοϊκούς όρους όσον αφορά τη διάρκεια ή τον εξορθολογισμό του χρέους, που επιτρέπουν την μεταχείριση των δανείων αυτών ως επενδύσεων κεφαλαίου. Οι πράξεις που πραγματοποιούνται στη περιοχή της Μεσογείου χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό, ενώ στις χώρες ΑΚΕ από τον προϋπολογισμό του ΕΤΑ. Στο παράρτημα περιλαμβάνεται ανάλυση των πράξεων αυτών (βλ. πίνακα 2.4).

---

8 COM(2005)306 και COM(2005)915.

9 COM(2000)524 της 6ης Σεπτεμβρίου 2000.